

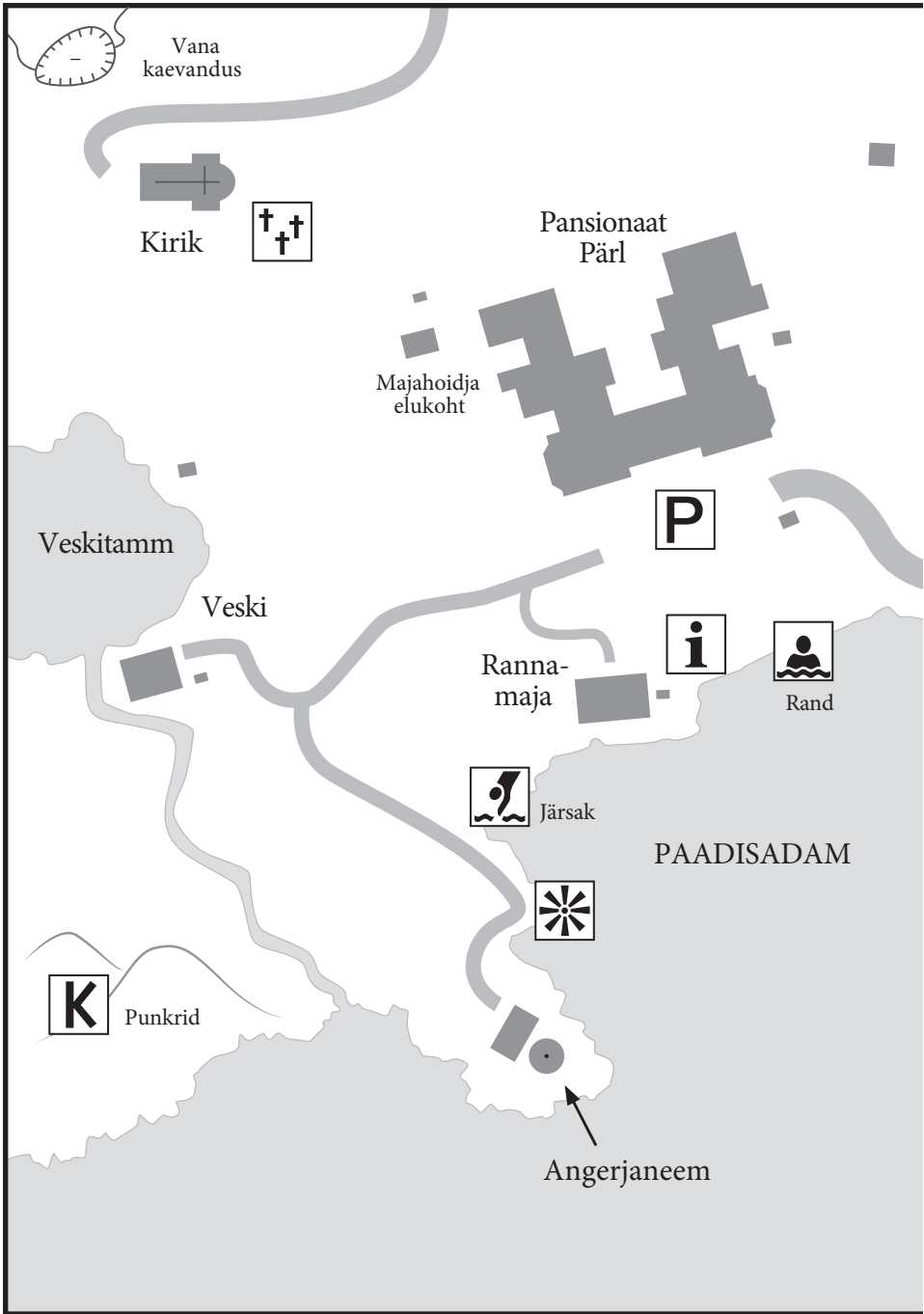
Cecilia Gaathe elab pansionaadis Pärl koos isaga. Alan W. Gaathe on pansionaadi omanik ja juhataja. Ema Iselin Gaathe uppus mõistatuslikul viisil Paadisadamasse möödunud suvel.

Leo Bast on just kolinud Paadisadamasse. Ta elab pansionaadi Eratiivas koos ema Rebekkaga, kes on tulnud uueks hotellijuhiks. Leo vanemad on lahutatud. Isa on ajakirjanik ja elab Dubais.

Une Flaker elab koos vanemate ja kahe vennaga vanas kiprimajas Paadisadama idaküljel. Isa Widar Flaker on kalur, ema on linnas õpetaja.

Egon on Une koer. Egoni nimi viitab sellele, et peni on nii kange ja egoistlik ning teeb enamasti nii, nagu ise heaks arvab. Egon on pruuni lakkis karva, pika saba ja niiske koonuga põlvkõrgune segavereline koer. Räägitakse, et ta põlvneb politseikoerast.

Pansionaat Pärl. Pansionaadi Pärl ehitas Cecilia vaarisa üle saja aasta tagasi. Tol ajal saabusid külastajad aurikuga süvaveekai juurde või rongiga linna ja sealt edasi hobuvankriga rannikule. Sõja ajal hõivasid koha sakslased oma ohvitseride elupaigaks. Enne seda kui Cecilia vanemad selle endale ostsid, korda tegid ja hotellina käivitasid, oli pansionaadil mitmeid eri omanikke. Cecilia elab isaga pansionaadi teise korruse eratiivas. Seal elab ka Leo oma emaga. Pansionaadi tornis paikneb tornituba.





Wiganderi talu

Cochi plats

Lassoni maja

Doktori maja

Teisaldatud vana maja

Vana Timi maja

Riietuskabiinid



Une kodu



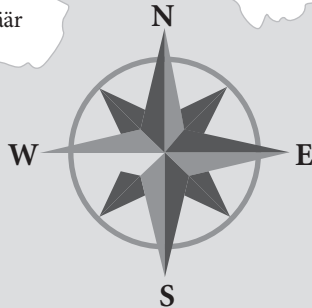
Punkrid

Kaljusäär

LIIVALAHT

KARJUSESAAR

KIVILAIID



Sisukord

1. Lahtine haud	13
2. Jahtunud jäljed	19
3. Must parv	24
4. Sakslaste kuld	31
5. Kaks labidat	36
6. Kraavis	42
7. Julia Tandberg	48
8. Lühifilm	55
9. Koobas	61
10. Maa-alune	65
11. Emb-kumb	70
12. Öövalve	75
13. Nr 3	82
14. Närtsinud roosid	88
15. Surma-aastad	95
16. Vana uudis	101
17. Jaht matkaautole	106
18. Vanad laulud	112
19. Kivi kivi haaval	118
20. Sisse piiratud	123
21. Teetõke	128
22. Võti	133

Lahtine haud

Nad seisid kolmekesi tühja haua ees. Tuulehoog keerrutas hauasammaste vahel kuivanud lehti ja lennutas need neljakandilisse auku.

Cecilia vaatas enda ümber ringi. Kogu öö oli sadanud ja nüüd kattis Paadisadamat paks udu. See heljus vanade pragunevate hauakivide vahel ja hiilis mööda kivikiriku sammaldunud seinu üles. Ei kirikut ega kalmistut ei olnud viiskümmend aastat kasutatud. Sellest hoolimata oli keegi siin alles äsja kaevamas käinud. Auk nende ees maas oli peaaegu kaks meetrit pikk ja üks meeter lai. Just nagu haud, mis on kirstu sängitamiseks valmis seatud, ainult et napilt meetrisügavune.

Leo toksas ühe mullakamaka jalaga auku. Tema oligi tulesid näinud. Ta ei teadnud, miks ta kell neli öösel üles oli ärganud, kuid pansionaadist oma toa aknast oli ta märganud, et surnuaiast paistab valgust. Nüüd oli ta teised kaasa kutsunud, et välja uurida, kust valgus võis tulla.

„Kes võis seda teha?” küsis ta.

Une kükitas Egoni kõrvale, kes oli märja rohu sisse istunud.

„Äkki Kutripastor?” pakkus ta ja sügas koera lõua alt.

Teised vaatasid tema poole. Une oli terve elu Paadisadamas elanud ja teadis palju lugusid. Cecilia oli siia kolinud kuue aasta eest, kui tema vanemad võtsid vana pansionaadi pidamise üle ja hakkasid tube välja üürima. Leo oli tulnud siia sel suvel koos emaga, kui too pansionaadis tööle hakkas.

„Missugune pastor?” küsis Leo.

„See, kes siin kummitab.”

„Seega siis kummitus?”

Une noogutas.

„Ta ei leia rahu,” selgitas ta. „Kunagi ammu tormi ajal hakkas üks kutter Angerjaneeme lähedal põhja minema.”

„Kutter?”

„Väike kaubalaev. Kõik teised läksid merele, et meeskonda päästa, aga pastor jäi altari taha mere-meeste eest palvetama.”

„Mis siis juhtus?”

„Kõik uppusid. Päästjaid ei olnud piisavalt, aga kui pastor oleks samuti kaasa läinud, võinuks ehk

paremini minna. Seepärast ta kummitabki. Ta ei saa rahu, sest Jumal ei võtnud tema palveid kuulda.”

Cecilia vaatas ringi. Udu oli tihedamaks läinud. See moonutas kõike tuttavat ning moodustas uusi vorme ja varje. See on otsekui hääletu röövloom, kes hiilib sulle tagantpoolt ligi, mõtles Cecilia.

„Kuigi paljud ei ole teda näinud,” jätkas Une. „Aga öösiti võib kirikust kuulda kriipivaid helisid, uste kääksumist, lohisevaid samme ja et ta laulab kirikulaule.”

„Miks peaks tema tegelema haudade lahti kaevamisega?” küsis Cecilia.

Une naeratas ja kehtas õlgu.

„Ükskõik kes seda ka tegi, siis küsimus on, miks,” arvas Leo. „Miks on keegi, pagana päralt, ühe haua lahti kaevanud?”

Cecilia hammustas huulde. Jahedas ja niiskes õhus oli tunda meresoola maiku. Järjekordne tuuleiil vuhises mööda ja ta hakkas värisema. Olgu kummitused olemas või mitte, talle ei meeldinud surnuaias olla. Kogu plats oli mähitud pimedusse, justkui peidaks see end ümberringi kasvavate vanade kõverate puude varjus.

Linnasurnuaias, kuhu ema oli maetud, oli kuidagi teistmoodi. Kuigi tema nime nägemine hauakivil tegi alati haiget, oli ema hauaplatsis midagi rahustavat.

Sealne surnuaed oli kena ja hoolitsetud, kuid siin, vana kivikiriku juures oli peaaegu kõhe olla.

Leo tegi ringi ümber augu ja selle kõrval oleva mullahunniku.

„Jalajäljed,” ütles ta ja näitas näpuga.

Tal oli õigus. Maapinnal võis aimata kellegi jalajälgi, kuid vihm oli need ära uhtunud ja oli võimatu näha, missuguse mustriiga saabaste või kingadega oli tegemist. Une otsis oma mobiiltelefoni välja. See oli uhiuus ja ta oli just õppinud seda kasutama. Ta kummardus ette, tegi jalajälgedest paar pilti ja tõusis uuesti püsti.

„Mis te arvate, kui sügaval kirst õieti on?” küsis ta.

„Enam seda ei ole,” arvas Leo. „See on mädanenud ja mullaks saanud just nagu keha, mis selle sees oli.”

„Aga skelett siis?” küsis Une ja tegi ühe pildi lahtisest hauast. „Luud ja kondid?”

„Need võivad seal endiselt alles olla,” arvas Leo. Ta hüppas auku sisse ja lõi jalaga ülemist mullakihti.

„Ära tee,” palus Cecilia.

„Aga kui sügaval see skelett siis ikkagi on?” tahtis Une teada.

Leo kehtas õlgu.

„Inimesed maetakse kuue jala sügavusele maa alla,” ütles ta.

„Kuue jala? Kui sügav see on?”

„Uurime välja ...” kinnitas Une ja läks oma uues telefonis internetti.

Cecilia mõtted rändasid iseenesest taas emale. Kas kogu tema keha on nüüdseks lagunenu ja kas järel on vaid luustik?

Ema suri möödunud suvel. Kõigepealt jäi ta kadunuks, kuid nädal aega hiljem leidis Vana Tim ta Angerjaneeme lähedalt rannakividelt. Kõik arvasid, et tegemist oli õnnetusega, ent napilt enne kooli algust leidsid tema, Leo ja Une aasta varem üles võetud video, mis tõestas, et see ei olnud tõi. Tegemist ei olnud õnnetusega. Keegi oli ema üle kaljuserva tõuganud.

„Jalg on igivana pikkusühik, mida on kasutatud suures osas maailmas,” luges Leo Une telefoni-ekraanilt valjusti ette. „Norras lõpetati selle kasutamine meetrisüsteemile üleminekuga. Tänapäeval loetakse ühe jala pikkuseks 30,48 sentimeetrit.”

Cecilia arvutas mõttes.

„Kuus jalg on umbes 180 sentimeetrit,” ütles ta.

„182,88,” parandas Une, pani telefoni tagasi taskusse ja ulatas seejärel Leole käe, et ta hauast välja aidata.

Üks karjatus pani nad järsku käigu pealt tarduma. See oli pikk ja kurjakuulutav.

Cecilia jäi seisma ja ammulu sui kuulatama. Hääli oli kostnud kuskilt eemalt, kiriku tagant. Siis kuulsid nad seda uuesti. Nüüd juba lähemalt. Cecilia tõstis pea ja pööras end hääle poole. Kirikutorni tagant ilmus nähtavale suur must lind. Ta lehvitas tiibu ja kraaksatas uuesti, enne kui maandus suurele roostetanud raudväravale, mis pragunenud betoonpostide vahel rippus.

Kolmik jäi ainiti lindu vaatama, kuni too lendu tõusis ja puude taha kadus.

Cecilia kükitas ja haaras maast peotäie mulda. See oli märg ja kleepuv. Ta laskis sel sõrmede vahelt maha pudeneda ja silmitses nimesid, mis olid kirjas nende leitud lahtise haua ees hauakivil.

Astrid Hellenes

1. juuli 1913 – 1. juuli 1923

Anna Hellenes

31. jaanuar 1897 – 1. juuli 1943

Neid ridu oli peaaegu valus vaadata. Astrid oli elanud vaid kümneaastaseks ja ta suri omaenda sünnipäeval. Anna oli ilmselt tema ema. See, mis pani Ceciliat imestama, oli surmakuupäev. Mõlemad surid 1. juulil, kuid täpselt kahekümneaastase vahega.

Jahtunud jäljed

Surnuaias valitseva vaikuse katkestas Angerjaneeme majaka juurest kostev udupasuna pikk võbisev huile.

„Mis me teeme?” küsis Une ja vaatas alla lah-tise haua poole. „Kas me ei peaks sellest kellelegi rääkima?”

„Kellele?” küsis Leo. „Sa mõtled politseid?”

„Politsei!” prahvatas Cecilia ja tõmbas kampsuni-varruka üles, et vaadata, mis kell on. Viie pärast üheksa. „Ma pean kiirustama.”

Ta jooksis teiste ees mööda jalgrada Pärlini. Vana pansionaat oli poolenisti peidus paksu udu sees, mis end vastu seinu pressis. Politsei oli Cecilia isaga kokku leppinud, et nad tulevad kell üheksa ja annavad aru, kuidas ema juhtumi uurimine edeneb.

Ema surma ümber oli palju kahtlasi asjaolusid. Näiteks oli Cecilia leidnud ühe foto, mis tõestas, et ema oli suvepeolt lahkudes kandnud teistsugust kleiti kui see, mis tal leidmise hetkel seljas oli. Oma päevikusse oli ta kirjutanud salajastest kohtumistest ja ühel pansionaadi elanikul oli olnud kaelas ema

medaljon. Kõigele sellele leidus siiski loomulik selgitus. Kuni nad leidsid filmi.

Ülesvõtte oli teinud Lindmees. Tema pärisnimi oli Robert Malden ja ta oli linnu-uuriija. Augusti keskpäigast kuni viimaste lindude lõunasse lendamiseni elas ta Kaljusääre tipus ühes majakeses. Sinna oli ta üles seadnud kõikvõimaliku tehnilise varustuse, mida ta kasutas eri liiki lindude registreerimiseks ja pildistamiseks. Muu hulgas oli tal katusel Angerjaneemele suunatud kaamera. Tänu andurile läks see automaatselt käima, kui objektiivi ette ilmus mõni lind või midagi muud liikuvat. Niimoodi oligi ta saanud lindile mehe, kes lükkas ema üle kaljuserva merre. Kui politsei oli seda näinud, hakkasid nad juhtumit uuesti uurima.

Uuriijate auto seisis juba pansionaadi ees parkimisplatsil. Cecilia võttis trepil neli astet korraga. Üleval pöördus ta teiste poole.

„Näeme hiljem,” ütles ta ja kadus tupp.

Uuriijaid oli kaks. Üks mees ja üks naine. Kumbki neist ei kandnud vormirõivaid, kuid mõlemal rippus kaelas politseisilt, millel oli nende pilt ja üks number. Mehe nimi oli Anton Isaksen ja naise oma Unni Brekke. Nad ootasid koos Cecilia isaga esimesel korrusel koosolekuruumis. Laua keskel seisis kohvikann ja veekann, lisaks tassid ja klaasid.

Cecilia istus isa kõrvale.

Naine naeratas talle. Mees kohendas lipsu.

„Tere, Cecilia,” ütles Anton Isaksen ja sättis enda ees lebavaid pabereid. „Tore, et said tulla.”

Cecilia noogutas.

„Nagu te teate, oleme hakanud uuesti sinu ema surmajuhtumit uurima,” ütles mees ja pani käe paberikuhjale. „Need dokumendid olid arhiveeritud, aga me võtsime need taas välja. Pärast videosalvestise nägemist ei arva me enam, et sinu ema surm oli õnnetus, vaid et keegi on selles süüdi.”

Cecilia noogutas taas. Mitte keegi ei arvanud enam, et oli juhtunud õnnetus. Keegi oli ema tõuganud.

„Kas te olete välja selgitanud, kes seda tegi?” küsis isa.

Unni Brekke raputas pead.

„Meie eksperdid on video läbi vaadanud,” selgitas ta. „See on hea kvaliteediga, aga filmitud öösel ja kaugelt. Me oleme surmkindlad, et videol on sinu ema, see klapib tõsiasjaga, et ta käis aeg-ajalt õhtuti majaka juures, kuid võimatu on näha, kes on see mees.”

Cecilia kohendas end toolil. Väljas hakkas hall ilm järele andma. Ta nägi puudelt, et tuul oli tõusnud ja kandis udu minema.

Anton Isaksen koputas paberikuhjale.

„Siin on nimekiri inimestest, kes viibisid sinu ema surma hetkel Paadisadamas. Siin on kirjas kõik, kes olid suvepeol, kõik pansionaadis peatujad, need, kes siin püsivalt elavad, ja ülejäänud, kelle me oleme tuvastanud. Tänu videole teame, et sinu ema tõugati kell 1.17. Keegi nendest inimestest ei olnud sel hetkel Angerjaneemel.”

„Kes seda siis tegi?”

„Seda me ei tea,” vastas Anton Isaksen. „Me tulime siia, et valmistada teid ette võimaluseks, et me ei saa seda mitte kunagi teada.”

„Kas te olete alla andnud?”

Unni Brekke raputas pead.

„Ei,” vastas ta. „Aga asjad, mida saame kontrollida, hakkavad otsa saama ja jäljed hakkavad jahtuma.”

Cecilia tegi suu lahti, kuid pani selle midagi ütlemata uuesti kinni.

Anton Isaksen kõhatas.

„Me ei tea niisiis, kes seda tegi,” ütles ta. „Ega ka seda, miks. Selles loodame me teie abile. Kas teil tuleb pähe mistahes põhjus, miks keegi võis ta üle kaljuserva tõugata?”

Nii Cecilia kui isa raputasid pead.

„Kas tema kadumisele eelnenud päevadel juhtus midagi?” küsis Unni Brekke. „Tuleb teil meelde, kas ta ütles või tegi midagi eriskummalist?”

Cecilial oli ema kadumise päev hästi meeles, samuti järgnenud päevade ebakindlus ja hetk, kui ta leiti. Ent sellele eelnenud päevad olid otsekui mälust pühitud. Need olid ebaolulised ja neil puudus tähendus. Pealegi oli see rohkem kui aasta aega tagasi. Isa tundis ilmselt sama.

„Ma mäletan vaid seda, et ta kadus,” ütles isa. „Ühel päeval oli ta siin, järgmisel kadunud.”

Seejärel ta köhatas.

„Mida te nüüd teete?”

Anton Isaksen võttis enda ees oleva paberikuhja kätte.

„Ütleme nii,” sõnas ta ja pani paberid tagasi mappi. „Selleks et edasi liikuda, on meil tarvis uut informatsiooni.”

Cecilia pöördus uuesti akna poole. Väljas oli hakanud vihma sadama. See rippus õhus kui õhuke hall loor. Oma istekohalt nägi ta Angerjaneemele viivat teed. Kusagil seal väljas peitus vastus küsimusele, mis õieti emaga juhtunud oli.